

Lagere drempel voor de patiënt

Naar de psychiater in de huisartsenpraktijk

Betere zorg tegen lagere kosten: dat is de maatschappelijke opbrengst van de inzet van een psychiater in de Noord-Limburgse Huisartsenpraktijk Gennep. Maar ook de betrokken huisartsen, praktijkondersteuners-ggz, psychiater én patiënten zijn tevreden. Drie hoofdrolspelers vertellen over een unieke samenwerking.

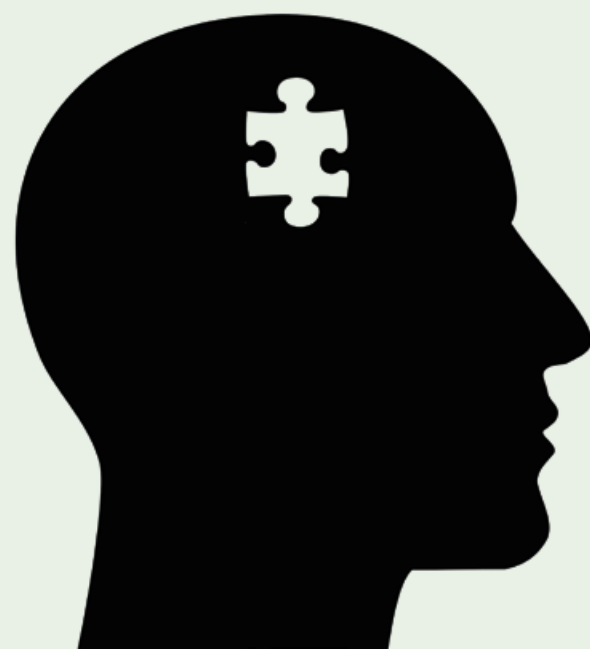
TEKST: NOËL HOUBEN BEELD: TUMISU / PIXABAY

Te weinig psychiaters, hoge werkdruk, dito kosten en veel discussie met zorgverzekeraars om die kosten vergoed te krijgen: met deze en andere problemen heeft de specialistische ggz (sggz) te maken. Een oplossing ligt in meer en intensiever samenwerken met andere zorgpartijen. Het idee: patiënten zo vroeg mogelijk in het ziekteproces helpen, liefst voor ze sggz nodig hebben. “In het kader van deze netwerkpsychiatrie gaan we in het Land van Cuijk (Noordoost-Brabant) en Noord-Limburg al twee jaar de boer op”, vertelt Cheraar Baars, zorgmanager bij GGZ Oost Brabant. “We wijzen huisartsen en andere zorgpartijen onder meer op de mogelijkheid om laagdrempelig te bellen met onze psychiaters. Met Huisartsenpraktijk Gennep werken we nog intensiever samen. Hier houdt een psychiater eens in de twee maanden een dagdeel spreekuur.”

Patiënten zelf helpen

Huisarts Mijke Verhagen en poh-ggz Sabine van den Heuvel zijn content over de samenwerking met de psychiater. “Hij biedt een anderhalvelijns-consult”, stelt Verhagen. “Hij ziet patiënten die meer gespecialiseerde hulp nodig hebben dan we in de praktijk kunnen bieden,

maar die we meestal nog niet naar de ggz zouden verwijzen. Met hulp van de psychiater kunnen we deze doorverwijzing vaak helemaal voorkomen.” Van den Heuvel: “Hij adviseert ons ook over geschikte medicatie voor patiënten. En helpt ons om gericht te verwijzen, als dit toch nodig is. Dit voorkomt dat patiënten van het kastje naar de muur worden gestuurd. Ik ben zelf bij zijn spreekuren. Daar leer ik veel van. Niet alleen vakinhoudelijk trouwens. Ook mijn netwerk en kennis van de sociale kaart zijn groter geworden. Hierdoor kan onze praktijk meer patiënten zelf helpen, zonder ze door te verwijzen. Ik gebruik de samenwerking met de psychiater bovendien als een soort intervisie. Mijn functie is best solistisch. Dan is het prettig om af en toe te sparren met een ervaren psychiater.”

VOOR ELKE CASUS EEN OPLOSSING

Het inzetten van een psychiater in de huisartsenpraktijk is niet de enige manier waarop muurtjes worden geslecht tussen sggz en andere zorgpartijen. “In onze regio is er ook een maandelijks triage-overleg”, geeft Cheraar Baars een voorbeeld. “Hieraan doen naast een psychiater ook huisartsen, poh's-ggz, maatschappelijk werkers en vertegenwoordigers van gemeenten mee. Alle deelnemers kunnen casussen inbrengen. Uitgangspunt is dat er aan het eind van het overleg voor iedere casus een oplossing is. Of in ieder geval een route naar die oplossing.”

Hij vervolgt: “We zijn in Nederland heel goed in allerlei specialistische behandelingen. Veel patiënten passen alleen niet in zo'n specialistische mal. Zij hebben meerdere en uiteenlopende problemen. Door partijen bij elkaar te brengen, proberen we vraag en aanbod beter te matchen.”

‘Het aantal verwijzingen én verkeerde verwijzingen neemt af’

De samenwerking beperkt zich niet tot de tweemaandelijks spreekuren, vertelt Verhagen. “Doordat we elkaar kennen, leggen we ook in de tussentijd makkelijk contact. Bijvoorbeeld om advies te vragen als ik een patiënt met een persoonlijkheidsprobleem op spreekuur krijg.”

Gevoel van urgentie

Voor patiënten is het prettig dat ze in de huisartsenpraktijk een psychiater kunnen bezoeken, geeft Verhagen aan. “De drempel is daardoor een stuk lager.” Van den Heuvel: “Mensen ervaren een verwijzing naar een ggz-organisatie vaak als een stempel. In de vertrouwde huisartsenpraktijk praten met een psychiater voelt dan toch anders voor hen.” Financieel gezien is een consult in de huisartsenpraktijk ook aantrekkelijker voor patiënten; het hoeft niet betaald te worden uit het eigen risico. Zeker voor mensen met een kleine beurs zijn de kosten vaak een belemmering om psychiatrische hulp te zoeken, weet zorgmanager Baars.

Hij ziet het gegroeide onderlinge begrip tussen de betrokken zorgverleners als een ander winstpunt van de samenwerking. “Als je lang in de ggz rondloopt, mis je weleens wat er ‘buiten’ gebeurt. De psychiater weet door zijn ervaringen in de huisartsenpraktijk waar Mijke, Sabine en hun collega's mee te maken hebben. Als zij

hem bellen met een vraag, gaat hij er daarom eens goed voor zitten. Want hij weet dat het *serious business* is. Dit gevoel van urgentie brengt hij ook over op zijn collega's.”

Minder administratieve rompslomp

Niet alle psychiaters zijn enthousiast om buiten de instellingsmuren aan de slag te gaan, erkent Baars. “De werkdruk is al hoog. Het schuurt dan als je iemand vraagt om tijd vrij te maken voor dit soort initiatieven. Maar uiteindelijk levert het juist tijd op. Huisartsen en praktijkondersteuners hoeven immers minder patiënten door te verwijzen, omdat hun eigen expertise op ggz-gebied groeit. Ook het aantal verkeerde verwijzingen neemt af en daarmee de administratieve rompslomp. Desondanks is het tekort aan psychiaters een reële belemmering om deze werkwijze overal uit te rollen.”

Financiële hindernissen zijn er dan weer niet in het Land van Cuijk en Noord-Limburg. Regionale huisartsenorganisatie Syntein financiert de inzet van een psychiater in Huisartsenpraktijk Gennep. Dit gebeurt uit het reguliere ggz-budget dat Syntein ontvangt van de zorgverzekeraars. “We hebben ook gezamenlijke gesprekken gevoerd met de zorgverzekeraars, en die verliepen positief”, schetst Baars. “Ik denk dat een samenwerking als de onze financieel gezien zeker ook in andere regio's mogelijk is.” De enige belemmering die Verhagen vanuit huisartsenperspectief kan bedenken, is een gebrek aan ruimte. “Je krijgt er letterlijk en figuurlijk iemand bij. Maar omdat de psychiater maar af en toe aanwezig is in de praktijk, is dit eigenlijk geen issue. En het wordt meer dan gecompenseerd door wat hij toevoegt aan het team. Wij zouden niet anders meer willen.”

